

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie

Pramerica

Growing and Protecting Your Wealth^{SM}

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie

Wszelkie prawa zastrzeżone.
Pramerica Życie Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA,
wydanie ósme, kwiecień 2008.

Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia zatwierdzone zostały uchwałą nr 1/07/2007
Zarządu Pramerica Życie Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA z dnia 24 lipca 2007 r.

1. Postanowienia ogólne

1. Niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia stosuje się do umów Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie, zawieranych przez Pramerica Życie Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA. Ogólne Warunki Ubezpieczenia stanowią integralną część umowy ubezpieczenia zawartej na ich podstawie.
2. Umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie może stanowić odrębną umowę ubezpieczenia albo umowę dodatkową w stosunku do innej umowy ubezpieczenia, jeśli taką zawarto jako umowę podstawową pomiędzy Pramerica Życie TUIR SA a Ubezpieczającym stosownie do odrębnych ogólnych warunków ubezpieczenia. Jeśli umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie zostanie zawarta jako umowa dodatkowa, zostanie to stwierdzone w polisie.
3. Polisa może regulować prawa i obowiązki stron w sposób odbiegający od niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia.

2. Definicje

1. W niniejszych Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia, zwanych dalej „OWU”, polisach ubezpieczeniowych, załącznikach, aneksach oraz wszelkich dokumentach wystawianych w związku z umową ubezpieczenia, poniżej podanym terminom nadano następujące znaczenia:
  - 1) **Pramerica Życie TUIR SA** – Pramerica Życie Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA;
  - 2) **Ubezpieczony** – osoba, której życie jest chronione umową ubezpieczenia;
  - 3) **Ubezpieczający (może być inny niż Ubezpieczony)** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zawierająca umowę ubezpieczenia z Pramerica Życie TUIR SA, zobowiązana do opłacania składek, za uprzednią zgodą Ubezpieczonego wyznaczająca Uposażonego;
  - 4) **Uposażony** – osoba wyznaczona przez Ubezpieczającego za uprzednią zgodą Ubezpieczonego zgodnie z rozdz. 6 jako Uposażony Główny lub Zastępczy, uprawniona do otrzymania świadczenia w przypadku śmierci Ubezpieczonego;
  - 5) **całkowite i trwale inwalidztwo** – występowanie jednej lub więcej z poniższych okoliczności:
    - a) całkowita i nieodwracalna utrata wzroku w obydwu oczach;
    - b) utrata obydwu dłoni, obydwu stóp, łącznie jednej dłoni i jednej stopy lub całkowita i nieodwracalna utrata władzy w obydwu dłoniach, w obydwu stopach lub w jednej dłoni i w jednej stopie;
    - c) całkowita i nieodwracalna utrata wzroku w jednym oku występująca łącznie z utratą jednej dłoni lub jednej stopy, albo występująca łącznie z całkowitą i nieodwracalną utratą władzy w jednej dłoni lub w jednej stopie;
    - d) całkowity, nieodwracalny paraliż całego ciała;
    - e) całkowita i nieodwracalna utrata samodzielności w wykonywaniu czynności niezbędnych do życia, tzn. niezdolność do samodzielnego zaspokajania wszystkich podstawowych potrzeb fizjologicznych, występująca łącznie z całkowitą i trwałą niezdolnością do pracy;
  - 6) **częściowe i trwale inwalidztwo** – występowanie jednej lub więcej z poniższych okoliczności:
    - a) całkowita i nieodwracalna utrata wzroku w jednym oku;
    - b) utrata jednej dłoni lub jednej stopy albo całkowita i nieodwracalna utrata władzy w jednej dłoni lub w jednej stopie;
    - c) całkowita i nieodwracalna utrata słuchu w obydwu uszach;
  - 7) **miesięczna wypłata** – kwota zagwarantowana umową ubezpieczenia, wypłacana osobie uprawnionej zgodnie z rozdz. 11 co miesiąc poczynając od miesiąca, w którym doszło do zdarzenia ubezpieczeniowego do końca okresu ubezpieczenia, o ile nie zostało wybrane świadczenie w formie jednorazowej wypłaty sumy ubezpieczenia;
  - 8) **polisa** – dokument ubezpieczenia (wraz z załącznikami i aneksami stanowiącymi jego integralną część) potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia oraz ewentualnych umów dodatkowych i określający w szczególności strony umowy, wysokość i okres płatności składek, początek i koniec okresu ubezpieczenia, zakres i wysokość świadczeń oraz osoby uposażone;
  - 9) **rocznica polisy** – każda rocznica liczona od dnia wskazanego w polisie jako dzień rozpoczęcia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA (przy czym dla celów określenia rocznicy polisy nie uwzględnia się postanowień rozdz. 5 pkt 1 dotyczących ustalania rozpoczęcia odpowiedzialności);
  - 10) **rok polisowy** – okres upływający pomiędzy kolejnymi rocznicami polisy; pierwszy rok polisowy rozpoczyna się w dniu określonym w polisie jako dzień rozpoczęcia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA (przy czym dla celów określenia pierwszego roku polisowego nie uwzględnia się postanowień rozdz. 5 pkt 1 dotyczących ustalania rozpoczęcia odpowiedzialności);
  - 11) **składka** – składka z tytułu umowy ubezpieczenia, której wysokość, częstotliwość oraz okres opłacania podane są w polisie;
  - 12) **stopa techniczna** – stopa procentowa wynosząca 3% rocznie zastosowana przez Pramerica Życie TUIR SA do wyznaczenia taryfy składek;
  - 13) **suma ubezpieczenia** – kwota wyznaczana z uwzględnieniem wysokości miesięcznej wypłaty, będąca podstawą do określenia wysokości świadczenia w formie jednorazowej wypłaty (o ile taka forma wypłaty świadczenia została wybrana). Suma ubezpieczenia maleje w kolejnych latach ubezpieczenia;

14) **świadczenie** obejmuje:

- a) wypłaty regularne (renta) lub jednorazową wypłatę (zgodnie z rozdz. 11) przez Pramerica Życie TUIR SA na rzecz Uposażonego w przypadku śmierci Ubezpieczonego albo
- b) wypłaty regularne (renta) lub jednorazową wypłatę (zgodnie z rozdz. 11) przez Pramerica Życie TUIR SA na rzecz Ubezpieczonego w przypadku jego całkowitego i trwałego inwalidztwa
- c) zwolnienie Ubezpieczającego przez Pramerica Życie TUIR SA z obowiązku opłacania składek w przypadku częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego (rozdz. 11 pkt 7);

15) **umowa dodatkowa** – umowa, która może być zawarta za uprzednią zgodą Ubezpieczonego między Ubezpieczającym a Pramerica Życie TUIR SA na podstawie odrębnych warunków umowy dodatkowej, której zawarcie będzie stwierdzone w polisie, przy czym nie zawiera się umów dodatkowych w stosunku do umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie mającej charakter umowy dodatkowej w myśl rozdz. 1 pkt 2;

16) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia stwierdzona polisą, zawarta za uprzednią zgodą Ubezpieczonego między Ubezpieczającym a Pramerica Życie TUIR SA na podstawie niniejszych OWU;

17) **wiek Ubezpieczonego** – liczba ukończonych, pełnych lat życia Ubezpieczonego.

3. Przedmiot i zakres Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie

1. Ubezpieczenie Terminowe na Życie zapewniające dochód rodzinie obejmuje poniższe zdarzenia ubezpieczeniowe, które nastąpią w okresie objętym ubezpieczeniem:

- 1) śmierć Ubezpieczonego;
- 2) całkowite i trwale inwalidztwo Ubezpieczonego (zdefiniowane w rozdz. 2 pkt 1.5);
- 3) częściowe i trwale inwalidztwo Ubezpieczonego (zdefiniowane w rozdz. 2 pkt 1.6) pod warunkiem, że nastąpi ono nie później niż przed rocznicą polisy przypadającą bezpośrednio po ukończeniu przez Ubezpieczonego 65 lat.

4. Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wypełnionego wniosku o ubezpieczenie na życie, podpisanego przez Ubezpieczającego i Ubezpieczonego.
2. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Pramerica Życie TUIR SA może wymagać od Ubezpieczającego i Ubezpieczonego wszelkich dodatkowych informacji niezbędnych do oceny ryzyka ubezpieczeniowego, jak również może skierować Ubezpieczonego na badania medyczne, których zakres zostanie określony przez Pramerica Życie TUIR SA w skierowaniu. Badania medyczne przeprowadzane są przez lekarzy wskazanych przez Pramerica Życie TUIR SA i na koszt Pramerica Życie TUIR SA.
3. Ubezpieczający i Ubezpieczony zobowiązani są do udzielenia zgodnych z prawdą odpowiedzi na pytania Pramerica Życie TUIR SA zawarte we wniosku o ubezpieczenie oraz innych dodatkowych dokumentach niezbędnych do oceny ryzyka ubezpieczeniowego. W razie niedopełnienia powyższego obowiązku przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, Pramerica Życie TUIR SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które nie zostały podane do jej wiadomości. Jeżeli powyższy obowiązek nie został dopełniony z winy umyślnej Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie ubezpieczeniowe i jego następstwa są skutkiem okoliczności, które nie zostały podane do wiadomości Pramerica Życie TUIR SA, co powoduje wyłączenie odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA za skutki tych okoliczności.
4. Jeżeli do zdarzenia ubezpieczeniowego doszło po upływie trzech lat od zawarcia umowy ubezpieczenia, Pramerica Życie TUIR SA nie może podnieść zarzutu, że przy zawieraniu umowy podano informacje nieprawdziwe, w szczególności że została zatajona choroba Ubezpieczonego.
5. Umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia przez Pramerica Życie TUIR SA Ubezpieczającemu polisy, z zastrzeżeniem pkt 6. Odpowiedzialność Pramerica Życie TUIR SA może rozpocząć się innego dnia niż dzień zawarcia umowy ubezpieczenia (rozdz. 5 pkt 1).
6. W przypadku ryzyka odbiegającego od standardowego ryzyka ubezpieczeniowego, Pramerica Życie TUIR SA ma prawo odrzucić wniosek o ubezpieczenie, zaproponować zawarcie umowy z wyższą składką lub zaproponować zawarcie umowy na zasadach odbiegających od niniejszych OWU. Jeżeli Pramerica Życie TUIR SA odrzuci wniosek o ubezpieczenie, zapłacona przez Ubezpieczającego składka podlega zwrotowi. Jeżeli Pramerica Życie TUIR SA zaproponuje zawarcie umowy ubezpieczenia z wyższą składką lub na zasadach odbiegających od niniejszych OWU, Ubezpieczającemu przysługuje prawo do zgłoszenia sprzeciwu w ciągu 7 dni od otrzymania zawiadomienia. Jeśli Ubezpieczający nie zgłosi

sprzeciwu w tym terminie, umowa ubezpieczenia zostaje uznana za zawartą zgodnie z treścią polisy następnego dnia po upływie tego terminu. Jeżeli Ubezpieczający nie wyrazi zgody na zawarcie umowy z wyższą składką lub na zasadach odbiegających od niniejszych OWU, zapłacona przez Ubezpieczającego składka podlega zwrotowi.

7. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych wyraźnie w niniejszych OWU, wszelkie zmiany umowy ubezpieczenia mogą być dokonywane wyłącznie na podstawie pisemnego wniosku podpisanego przez Ubezpieczającego i wymagają pisemnej zgody Pramerica Życie TUIR SA pod rygorem nieważności.
8. Umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie może zostać zawarta, jeżeli Ubezpieczony ukończył 20 lat i ma nie więcej niż 65 lat.
9. Umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie może być zawarta na okres 10, 15, 20, 25, 30 lat lub do osiągnięcia przez Ubezpieczonego wieku 65 lat, z zastrzeżeniem rozdz. 12. Jeśli umowa zawarta jest do osiągnięcia określonego wieku, wówczas wygasa ona (z zastrzeżeniem rozdz. 12) w rocznicę polisy przypadającą bezpośrednio po ukończeniu przez Ubezpieczonego danego wieku.
10. Umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie może zostać zamieniona na inną umowę ubezpieczenia na życie, na warunkach określonych w rozdz. 10 niniejszych OWU.

5. Rozpoczęcie i zakończenie odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA

1. Odpowiedzialność Pramerica Życie TUIR SA rozpoczyna się od dnia określonego w polisie albo dnia zawarcia umowy ubezpieczenia (jeśli przypada on później), ale w żadnym wypadku nie wcześniej niż od dnia zapłacenia pierwszej składki w pełnej wysokości.
2. Koniec odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA następuje z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia (rozdz. 12).

6. Uposażony

1. Ubezpieczający za uprzednią zgodą Ubezpieczonego może wskazać jednego lub więcej Uposażonych Głównych i Zastępczych.
2. Jeśli Ubezpieczający wskazał kilku Uposażonych Głównych, ale nie podał ich udziału w kwocie świadczenia, ich udziały będą uznane za równe. Uposażeni Zastępczy będą uprawnieni do otrzymania świadczenia jedynie wtedy, gdy uprawnienia wszystkich Uposażonych Głównych wygasły (pkt 5). Jeśli Ubezpieczający wskazał kilku Uposażonych Zastępczych, ale nie podał ich udziału w kwocie świadczenia, ich udziały będą uznane za równe.
3. Wskazanie Uposażonych może nastąpić podczas zawierania umowy ubezpieczenia, jak również w każdym momencie jej trwania. Wskazanie i odwołanie Uposażonych oraz zgłoszenie każdej zmiany dotyczącej Uposażonych wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.
4. Ubezpieczający za uprzednią zgodą Ubezpieczonego może dokonać zmiany Uposażonego lub Uposażonych w każdej chwili, na podstawie pisemnego wniosku, zawierającego datę i podpis Ubezpieczającego i Ubezpieczonego. Zmiana Uposażonego wchodzi w życie po otrzymaniu wniosku przez Pramerica Życie TUIR SA.
5. Udział Uposażonego Głównego lub Zastępczego zostanie rozdzielony pomiędzy pozostałych Uposażonych w ramach tej samej kategorii zgodnie z ich udziałami, jeżeli ten Uposażony:
  - 1) zmarł przed śmiercią Ubezpieczonego lub jednocześnie z nim;
  - 2) umyślnie przyczynił się do śmierci Ubezpieczonego.
6. Jeżeli Ubezpieczający nie wskazał żadnych Uposażonych, odwołał wcześniej wskazanych Uposażonych lub prawa Uposażonych wygasły (pkt 5), świadczenie jest wypłacane najbliższej rodzinie Ubezpieczonego według następującej kolejności:
  - 1) małżonek;
  - 2) dzieci;
  - 3) rodzice;
  - 4) rodzeństwo.Otrzymanie świadczenia przez osoby zaliczone do grupy wymienionej w pierwszej kolejności wyklucza otrzymanie świadczenia przez osoby zaliczone do kolejnej grupy. Osoby zaliczone do tej samej grupy otrzymują świadczenie w równych częściach.

7. Miesięczna wypłata i suma ubezpieczenia

1. Miesięczna wypłata ustalana jest przez strony umowy ubezpieczenia i jest określona kwotowo w polisie.
2. Pramerica Życie TUIR SA zastrzega sobie prawo do określenia minimalnej wysokości miesięcznej wypłaty dla każdej umowy ubezpieczenia, jak również do określenia wielkości kwoty, o jaką może być obniżona miesięczna wypłata.
3. Suma ubezpieczenia wyznaczana jest z uwzględnieniem wysokości miesięcznej wypłaty. Suma ubezpieczenia maleje w każdym roku polisowym, zgodnie z harmonogramem określonym w polisie.
4. W każdą rocznicę polisy (z zastrzeżeniem rozdz. 9 pkt 4), poczynając od pierwszej, Ubezpieczający ma prawo do skorzystania z indeksacji składki, powodującej wzrost miesięcznej wypłaty bez ponownej oceny ryzyka ubezpieczeniowego (rozdz. 9).
5. Ubezpieczający może w czasie obowiązywania umowy, za uprzednią zgodą Ubezpieczonego, obniżyć wysokość miesięcznej wypłaty składając w tym celu wniosek na piśmie.
6. Obniżenie miesięcznej wypłaty staje się skuteczne po wyrażeniu pisemnej zgody Pramerica Życie TUIR SA na zmianę wysokości miesięcznej wypłaty. Obniżenie miesięcznej wypłaty pociąga za sobą odpowiednie obniżenie wysokości składki. Pramerica Życie TUIR SA może nie zaakceptować wniosku Ubezpieczającego o obniżenie miesięcznej wypłaty, jeśli powodowałoby to zmniejszenie składki poniżej składki minimalnej obowiązującej w Pramerica Życie TUIR SA w dniu złożenia wniosku.
7. Jeśli Pramerica Życie TUIR SA uwzględni wniosek Ubezpieczającego o zmianę wysokości miesięcznej wypłaty zgodnie z postanowieniami pkt 6, prześle Ubezpieczającemu aneks do polisy uwzględniający zmienioną wysokość składki, miesięcznej wypłaty oraz harmonogram z wysokością sumy ubezpieczenia w kolejnych rocznicach polisy, informując jednocześnie Ubezpieczonego o wprowadzonych zmianach i ich wpływie na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia.

8. Składka ubezpieczeniowa

1. Składka z tytułu umowy ubezpieczenia jest obliczana na podstawie miesięcznej wypłaty oraz taryfy Pramerica Życie TUIR SA, w zależności od oceny ryzyka ubezpieczeniowego dokonanej przez Pramerica Życie TUIR SA w oparciu o czynniki obejmujące w szczególności płeć oraz wiek Ubezpieczonego w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, jego stan zdrowia, hobby, uprawiane sporty i wykonywany zawód. Wysokość składki zależy również od częstotliwości jej opłacania, przy czym składka nie może być niższa niż minimalna składka określona przez Pramerica Życie TUIR SA. Wysokość składki jest określona w polisie.
2. Składka opłacana jest przez cały okres ubezpieczenia, ale nie dłużej niż do zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. Składka może być opłacana: rocznie, półrocznie, kwartalnie, miesięcznie.
4. Ubezpieczający może zmienić sposób i częstotliwość opłacania składki na podstawie pisemnego wniosku zaakceptowanego przez Pramerica Życie TUIR SA. Akceptując taki wniosek, Pramerica Życie TUIR SA dostarczy Ubezpieczającemu wyliczenie nowej składki, sporządzone na podstawie załączonych do polisy przeliczników uwzględniających częstotliwość opłacania składek. Zmiana wchodzi w życie z chwilą akceptacji wniosku przez Pramerica Życie TUIR SA.
5. Ubezpieczający ma obowiązek opłacenia składki z góry, najpóźniej pierwszego dnia okresu, za który składka jest należna.
6. Jeżeli składka nie została opłacona w terminie, Ubezpieczający może zapłacić składkę w dodatkowym terminie 30 dni poczynając od dnia następnego po dniu, w którym składka powinna być zapłacona (okres prolongaty). W okresie prolongaty Pramerica Życie TUIR SA wezwie Ubezpieczającego do zapłaty zaległej składki podając nową datę, określającą do kiedy składka powinna zostać opłacona (data upływu okresu prolongaty) i poinformuje jednocześnie Ubezpieczającego o skutkach niezapłacenia składki w wyznaczonym terminie (pkt 7). W okresie prolongaty ochrona ubezpieczeniowa nie ulega zmianie.
7. Jeżeli składka nie została opłacona w okresie prolongaty, umowę ubezpieczenia uważa się za wypowiedzianą przez Ubezpieczającego i rozwiązuje się ona z dniem następnym po upływie okresu prolongaty, chyba że Pramerica Życie TUIR SA i Ubezpieczający porozumieją się odnośnie dalszego trwania umowy ubezpieczenia.
8. Ubezpieczający zostanie zwolniony z obowiązku opłacania składek zgodnie z warunkami określonymi w rozdz. 11 pkt 7, jeżeli Ubezpieczony dozna częściowego i trwałego inwalidztwa.

9. Wzrost miesięcznej wypłaty w wyniku indeksacji składki

1. W każdą rocznicę polisy, poczynając od pierwszej, w okresie opłacania składek Ubezpieczający ma prawo do podwyższenia miesięcznej wypłaty poprzez podwyższenie składki bez ponownej oceny ryzyka ubezpieczeniowego (indeksacja). W przypadku skorzystania z tego prawa składka ulega podwyższeniu zgodnie ze wskaźnikiem indeksacji, co powoduje podwyższenie miesięcznej wypłaty o kwotę obliczoną przez Pramerica Życie TUIR SA. Kwota ta zostanie obliczona na podstawie obniżonej taryfy składek właściwej dla wieku Ubezpieczonego w dniu dokonywania indeksacji oraz pozostałego okresu opłacania składek.
2. Podwyższenie miesięcznej wypłaty powoduje podwyższenie sumy ubezpieczenia.
3. Wskaźnik indeksacji ustalany jest przez Pramerica Życie TUIR SA dnia 30 października każdego roku. Jako wskaźnik indeksacji przyjmuje się średnią arytmetyczną obliczoną na podstawie dwunastu wskaźników inflacji rocznej publikowanych przez GUS za miesiące od października poprzedniego roku do września danego roku włącznie. Ustalony wskaźnik indeksacji będzie stosowany do indeksacji składki z umów ubezpieczenia, których rocznica polisy przypada w okresie pomiędzy dniem 1 stycznia a 31 grudnia następnego roku.
4. Jeśli wskaźnik indeksacji wyliczony zgodnie z pkt 3 będzie niższy niż 2%, Pramerica Życie TUIR SA nie ma obowiązku zaoferowania indeksacji w roku polisowym, dla którego został ustalony ten wskaźnik.
5. Ubezpieczający ma prawo wybrać wzrost składki w oparciu o 100% lub 50% wskaźnika indeksacji.
6. Prawo do indeksacji przysługuje Ubezpieczającemu tylko w okresie, w którym pozostaje on zobowiązany do opłacania składek. W okresie zwolnienia Ubezpieczającego z obowiązku opłacania składek prawo do indeksacji ulega zawieszeniu.
7. Pramerica Życie TUIR SA prześle Ubezpieczającemu pisemną propozycję indeksowania wysokości składki oraz wynikającej z tego zmiany miesięcznej wypłaty w terminie do 45 dni przed każdą rocznicą polisy, informując jednocześnie o wpływie tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia. O rezygnacji z prawa do indeksacji Ubezpieczający ma obowiązek poinformować Pramerica Życie TUIR SA na piśmie najpóźniej na 30 dni przed rocznicą polisy. Brak takiego zawiadomienia traktowany jest jako wyrażenie zgody na propozycję indeksacji w oparciu o 100% wskaźnika indeksacji.
8. Po zindeksowaniu składki Ubezpieczający ma obowiązek uiszczenia jej w kwocie podwyższonej. Wysokość składki i miesięcznej wypłaty mogą zostać przywrócone do wysokości obowiązującej przed ostatnią indeksacją wyłącznie na pisemny wniosek Ubezpieczającego. Wniosek taki powinien być doręczony do Pramerica Życie TUIR SA w ciągu 30 dni od otrzymania przez Ubezpieczającego aneksu, o którym mowa w pkt 10.
9. Odpowiedzialność Pramerica Życie TUIR SA z tytułu podwyższenia miesięcznej wypłaty oraz sumy ubezpieczenia zaczyna obowiązywać od rocznicy polisy, w której dokonywana jest indeksacja, pod warunkiem zapłacenia składki w pełnej wysokości należnej po indeksacji.
10. W ciągu miesiąca od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zgodnie z pkt 9, Pramerica Życie TUIR SA prześle Ubezpieczającemu aneks do polisy uwzględniający zmienioną wysokość składki, miesięcznej wypłaty oraz harmonogram z wysokością sumy ubezpieczenia w kolejnych rocznicach polisy.
11. Indeksacja stosowana jest do umowy podstawowej oraz tych umów dodatkowych, których warunki przewidują możliwość indeksacji. Indeksacja składek z tytułu wybranych umów nie jest dopuszczalna.
12. Ubezpieczający może zrezygnować ze skorzystania z indeksacji w daną rocznicę polisy. Jednakże w przypadku rezygnacji w dwóch kolejno następujących po sobie rocznicach polisy, Ubezpieczający traci prawo do indeksacji do końca okresu ubezpieczenia.
13. Prawo do indeksacji wygasa na 5 lat przed końcem okresu ubezpieczenia.

10. Zamiana umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie

1. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego, za uprzednią zgodą Ubezpieczonego, umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie może zostać całkowicie lub częściowo zamieniona na inną umowę ubezpieczenia, jeżeli:
  - 1) Ubezpieczony w dniu składania wniosku o zamianę umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie ma nie więcej niż 60 lat oraz
  - 2) do końca okresu Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie pozostało nie mniej niż 5 lat.
2. Ubezpieczający może ubiegać się o zamianę umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie wyłącznie na jedną z umów ubezpieczenia na całe życie opłacanych przez całe życie oferowanych przez Pramerica Życie TUIR SA w dniu składania wniosku o zamianę.
3. Całkowita zamiana umowy ubezpieczenia oznacza rozwiązanie umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie i zawarcie innej umowy ubezpieczenia na życie. Suma ubezpieczenia dla umowy wynikającej z zamiany nie może być wyższa niż 80% sumy ubezpieczenia dla umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie obowiązującej w roku polisowym, w którym doszło do zamiany.
4. Częściowa zamiana umowy ubezpieczenia oznacza kontynuację umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie i zawarcie innej umowy ubezpieczenia na życie. W takim przypadku suma ubezpieczenia z tytułu umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie ulega zmniejszeniu o taką kwotę, aby łączna suma ubezpieczenia po zamianie dla obydwu umów (tj. suma ubezpieczenia dla kontynuowanej umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie oraz suma ubezpieczenia dla umowy ubezpieczenia na życie wynikającej z częściowej zamiany) nie była wyższa niż 80% sumy ubezpieczenia dla umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie obowiązującej w roku polisowym, w którym doszło do zamiany. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia dla umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie powoduje zmniejszenie wielkości miesięcznej wypłaty.

Jeśli Pramerica Życie TUIR SA zaakceptuje wniosek Ubezpieczającego o częściową zamianę ubezpieczenia, wówczas prześle do Ubezpieczającego aneks do polisy uwzględniający zmienioną wysokość składki, miesięcznej wypłaty oraz harmonogram z wysokością sumy ubezpieczenia w kolejnych rocznicach polisy, informując jednocześnie Ubezpieczonego o wprowadzonych zmianach i ich wpływie na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia.
5. Umowy powstające w wyniku całkowitej lub częściowej zamiany muszą spełniać wymogi Pramerica Życie TUIR SA co do wysokości minimalnej miesięcznej wypłaty oraz minimalnej składki, obowiązujące w dniu złożenia wniosku o zamianę ubezpieczenia.
6. Zamiana umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie na inną umowę ubezpieczenia na życie nie wymaga przeprowadzania przez Pramerica Życie TUIR SA ponownej oceny ryzyka ubezpieczeniowego dotyczącego osoby Ubezpieczonego, a w szczególności przeprowadzania badań medycznych.
7. Umowa ubezpieczenia na życie wynikająca z zamiany uważana jest za zawartą w dniu doręczenia polisy, z zastrzeżeniem punktu 8.
8. Pramerica Życie TUIR SA ustala wysokość składki z tytułu umowy ubezpieczenia na życie wynikającej z zamiany uwzględniając wiek Ubezpieczonego w dniu złożenia przez Ubezpieczającego wniosku o zamianę oraz ocenę ryzyka ubezpieczeniowego dokonaną przy zawarciu umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie. Jeśli składka (lub, w przypadku częściowej zamiany, suma składek) ustalona przez Pramerica Życie TUIR SA jest po zamianie wyższa niż składka, która obowiązywała dla umowy Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie, Pramerica Życie TUIR SA jest zobowiązana zwrócić na to Ubezpieczającemu uwagę na piśmie przy doręczaniu polisy, wyznaczając jednocześnie 7-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu. Jeżeli Ubezpieczający nie zgłosi go w tym terminie, zamiana dochodzi do skutku zgodnie z treścią polisy następnego dnia po upływie tego terminu. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu w powyższym 7-dniowym terminie, dotychczasowa umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie pozostaje w mocy.

11. Świadczenia

1. Zdarzeniami ubezpieczeniowymi uzasadniającymi wypłatę kwoty świadczenia przez Pramerica Życie TUIR SA są:
  - 1) śmierć Ubezpieczonego (w tym przypadku Pramerica Życie TUIR SA wypłaci świadczenie Uposażonemu) albo
  - 2) całkowite i trwałe inwalidztwo Ubezpieczonego (w tym przypadku Pramerica Życie TUIR SA wypłaci świadczenie Ubezpieczonemu).Z datą wypłaty świadczenia w przypadku wystąpienia któregokolwiek ze zdarzeń wymienionych powyżej umowa ubezpieczenia zostaje rozwiązana, a wraz z nią rozwiązaniu ulegają wszystkie umowy dodatkowe z wyjątkiem tych, których warunki stanowią inaczej.
2. Świadczenie może zostać wypłacone w następującej formie:
  - 1) wypłat regularnych (renty) w wysokości równej miesięcznej wypłacie; świadczenie wypłacane jest do końca okresu ubezpieczenia; lub
  - 2) jednorazowej wypłaty w wysokości równej aktualnej sumie ubezpieczenia.Formę wypłaty wybiera osoba uprawniona do otrzymania świadczenia.
3. W przypadku śmierci Ubezpieczonego do ustalenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA wymagane są następujące dokumenty:
  - 1) wniosek o wypłatę świadczenia;
  - 2) dokument tożsamości osoby uprawnionej;
  - 3) akt zgonu oraz zaświadczenie stwierdzające przyczynę śmierci, wystawione przez lekarza lub właściwe organy.
4. W przypadku powstania całkowitego i trwałego inwalidztwa lub częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego do ustalenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA wymagane są następujące dokumenty:
  - 1) wniosek o wypłatę świadczenia;
  - 2) dokument tożsamości osoby uprawnionej;
  - 3) dokumentacja medyczna dotycząca zgłaszanego zdarzenia ubezpieczeniowego.
5. Świadczenie z tytułu całkowitego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego zostanie wypłacone Ubezpieczonemu. Jeśli Ubezpieczony umrze przed datą wypłaty świadczenia, zostanie wypłacone świadczenie z tytułu jego śmierci osobie uprawnionej do otrzymania świadczenia w przypadku śmierci Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony wskazał inaczej informując o tym Pramerica Życie TUIR SA na piśmie.
6. Świadczenie przysługujące z tytułu całkowitego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego wypłacane jest tylko raz, zaś jego wypłata powoduje rozwiązanie umowy ubezpieczenia.
7. W przypadku wystąpienia częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego Pramerica Życie TUIR SA zwolni Ubezpieczającego z obowiązku opłacania składek za okres trwania częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego. Zgłoszenie zdarzenia ubezpieczeniowego w tym przypadku powinno nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu częściowego i trwałego inwalidztwa.
8. Pramerica Życie TUIR SA może wymagać od Ubezpieczonego poddania się badaniom medycznym oraz przedstawienia orzeczenia lekarskiego, wydanego przez lekarza wskazanego przez Pramerica Życie TUIR SA, stwierdzającego zajście całkowitego i trwałego inwalidztwa lub częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego.
9. W okresie zwolnienia Ubezpieczającego z obowiązku opłacania składek Pramerica Życie TUIR SA może wymagać od Ubezpieczającego dostarczenia dowodów potwierdzających utrzymywanie się częściowego i trwałego inwalidztwa Ubezpieczonego.
10. Zwolnienie z obowiązku opłacania składek obejmuje także składki z tytułu umów dodatkowych zawartych w polisie.
11. Jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokumenty dowodowe dotyczące zdarzenia ubezpieczeniowego muszą być uwierzytelnione zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w razie ich braku – przez polską placówkę dyplomatyczną.

12. Pramerica Życie TUIR SA może wymagać od osoby uprawnionej innych dokumentów, niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA.
13. Wszelkie dokumenty konieczne do ustalenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA muszą być dostarczone w oryginałach, urzędowych odpisach lub kopiach poświadczonych przez Pramerica Życie TUIR SA na podstawie oryginału.
14. Wypłata świadczenia lub (w przypadku wystąpienia częściowego i trwałego inwalidztwa) zwolnienie z obowiązku opłacania składek nastąpi w ciągu 30 dni od otrzymania przez Pramerica Życie TUIR SA pisemnego zawiadomienia o zajściu zdarzenia ubezpieczeniowego. Gdyby wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe w tym terminie, wypłata świadczenia lub zwolnienie z obowiązku opłacania składek nastąpi w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Bezsporną część świadczenia Pramerica Życie TUIR SA wypłaci we wspomnianym trzydziestodniowym terminie.
15. Możliwość nabycia przez Ubezpieczonego lub inne osoby uprawnień do świadczeń z tytułu więcej niż jednego zdarzenia ubezpieczeniowego jest wyłączona. Jeśli po zgłoszeniu do Pramerica Życie TUIR SA zdarzenia ubezpieczeniowego, lecz przed wypłatą świadczenia z tego tytułu, dojdzie do kolejnego zdarzenia ubezpieczeniowego, wówczas Pramerica Życie TUIR SA odpowiada wyłącznie z tytułu zdarzenia wcześniej zgłoszonego, chyba że czynności wyjaśniające wykażą brak przesłanek odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA za to zdarzenie, z zastrzeżeniem rozdz. 11 pkt 5.

12. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia następuje w przypadku:
  - 1) upływu okresu, na jaki umowa ubezpieczenia została zawarta;
  - 2) niezapłacenia składki w okresie prolongaty (rozdz. 8 pkt 7);
  - 3) wypłaty świadczenia z tytułu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 4) odstąpienia Ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia;
  - 5) wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego.Rozwiązanie umowy ubezpieczenia powoduje wygaśnięcie wszystkich umów dodatkowych z wyjątkiem tych, których warunki stanowią inaczej.
2. Jeśli umowa Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie ma charakter umowy dodatkowej (rozdz. 1 pkt 2), ulega ona rozwiązaniu również w przypadku rozwiązania umowy podstawowej, której dotyczy.
3. Ubezpieczający ma prawo do odstąpienia od umowy ubezpieczenia poprzez doręczenie do Pramerica Życie TUIR SA pisemnego oświadczenia w terminie 7 dni (jeśli Ubezpieczający jest przedsiębiorcą) lub 30 dni (w pozostałych przypadkach) od daty zawarcia umowy. W przypadku odstąpienia Pramerica Życie TUIR SA zwraca Ubezpieczającemu wpłaconą składkę, przy czym ma prawo zatrzymać część składki należną za okres, w którym udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego zostaje ona rozwiązana z chwilą otrzymania przez Pramerica Życie TUIR SA pisemnego oświadczenia Ubezpieczającego o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia.
5. W przypadku rozwiązania umowy z przyczyn innych niż całkowita wypłata świadczenia, Pramerica Życie TUIR SA zwraca składkę za niewykorzystany okres ubezpieczenia.

13. Ograniczenia odpowiedzialności Pramerica Życie TUIR SA

1. Pramerica Życie TUIR SA nie jest zobowiązana do wypłaty świadczenia, jeżeli śmierć Ubezpieczonego nastąpiła w wyniku:
  - 1) działań wojennych, jeżeli Ubezpieczony w chwili śmierci był żołnierzem lub był powołany do służby wojskowej. Do działań wojennych zalicza się również m.in. działania w ramach wojskowych misji pokojowych (w tym tzw. „kontyngentów”). Za żołnierzy uważa się także członków zmilitaryzowanych oddziałów biorących udział w działaniach wojennych.
  - 2) samobójstwa Ubezpieczonego (niezależnie od stanu jego poczytalności) w okresie 2 lat od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Pramerica Życie TUIR SA wolna jest od odpowiedzialności z tytułu całkowitego i trwałego inwalidztwa oraz częściowego i trwałego inwalidztwa, jeśli są one skutkiem:
  - 1) działań wojennych, jeżeli Ubezpieczony w chwili zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego był żołnierzem lub był powołany do służby wojskowej. Do działań wojennych zalicza się również m.in. działania w ramach wojskowych misji pokojowych (w tym tzw. „kontyngentów”). Za żołnierzy uważa się także członków zmilitaryzowanych oddziałów biorących udział w działaniach wojennych.
  - 2) próby samobójstwa Ubezpieczonego, samookaleczenia Ubezpieczonego lub okaleczenia na własne życzenie, niezależnie od stanu jego poczytalności.

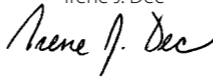
14. Postanowienia końcowe

1. Zawiadomienia, oświadczenia i wnioski Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uposażonego dotyczące umowy ubezpieczenia powinny być doręczone na piśmie za potwierdzeniem odbioru na adres siedziby lub oddziału Pramerica Życie TUIR SA.
2. Pisma skierowane do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uposażonego pod ich ostatni znany Pramerica Życie TUIR SA adres korespondencyjny uważa się za doręczone i wywierające skutki prawne po upływie 30 dni od daty wysłania.
3. W razie zgubienia lub zniszczenia polisy Pramerica Życie TUIR SA na wniosek Ubezpieczającego wydaje duplikat polisy. Z chwilą wydania duplikatu oryginał polisy staje się nieważny, co potwierdzone jest odpowiednią adnotacją na duplikacie. Pramerica Życie TUIR SA zastrzega sobie prawo do obciążenia Ubezpieczającego kosztami wydania duplikatu.
4. Osoby uprawnione z tytułu umowy ubezpieczenia nie mogą przenieść swych uprawnień wobec Pramerica Życie TUIR SA na rzecz osób trzecich bez uprzedniej pisemnej zgody Pramerica Życie TUIR SA.
5. Wszystkie podatki i opłaty związane z opłacaniem składek, jeżeli są lub będą wymagane, obciążają Ubezpieczającego.
6. Jakikolwiek podatki i opłaty, związane ze świadczeniem, jeżeli są lub będą wymagane, nie obciążają Pramerica Życie TUIR SA. Opodatkowanie świadczeń zakładu ubezpieczeń z tytułu umowy ubezpieczenia regulują właściwe przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych (jeśli świadczenie przypada osobie fizycznej) oraz o podatku dochodowym od osób prawnych (jeśli świadczenie przypada osobie prawnej), a także o podatku od towarów i usług. Przepisy te mogą podlegać zmianom, na które Pramerica Życie TUIR SA nie ma wpływu. Pramerica Życie TUIR SA nie jest uprawniona do świadczenia usług w zakresie doradztwa podatkowego, dlatego wszelkie pytania w tej kwestii należy kierować do doradców posiadających wymagane kwalifikacje.

7. Na pisemny wniosek Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego Pramerica Życie TUIR SA może zgodzić się na przeniesienie na osobę trzecią praw i obowiązków Ubezpieczającego wynikających z umowy ubezpieczenia. Takie przeniesienie praw i obowiązków stanie się skuteczne pod warunkiem, że wniosek zawierający oświadczenia zainteresowanych stron (tj. Ubezpieczonego, ustępującego Ubezpieczającego i przystępującego Ubezpieczającego) zostanie pisemnie zatwierdzony przez Pramerica Życie TUIR SA.
8. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi OWU lub umową ubezpieczenia zawartą na ich podstawie mają zastosowanie przepisy prawa polskiego, które jest prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia, chyba że polisa wyraźnie stwierdza inaczej.
9. Powództwo o roszczenia z umowy ubezpieczenia można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby pozwanego albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub uprawnionego z tytułu umowy ubezpieczenia.
10. Skargi lub zażalenia dotyczące wykonania umowy ubezpieczenia należy przesyłać na adres siedziby lub oddziału Pramerica Życie TUIR SA. Pramerica Życie TUIR SA wyśle swoją odpowiedź do osoby skarżącej w ciągu 30 dni od daty otrzymania skargi lub zażalenia. W przypadku, gdy odpowiedź Pramerica Życie TUIR SA nie będzie satysfakcjonująca, skarga może zostać złożona do Rzecznika Ubezpieczonych (którego aktualny adres jest dostępny w siedzibie Pramerica Życie TUIR SA) lub sprawę można skierować na drogę sądową.
11. Jeśli dojdzie do zmiany przepisów prawa wpływających na zakres lub treść umowy ubezpieczenia w celu jej dostosowania do zmienionych przepisów Pramerica Życie TUIR SA może dokonać zmiany niniejszych OWU, wysyłając Ubezpieczającemu i Ubezpieczonemu treść zmian oraz informując ich jednocześnie o wpływie tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia. W takim przypadku, o ile strony nie uzgodnią inaczej, zmiana niniejszych OWU wejdzie w życie z upływem 1 miesiąca od dnia doręczenia zmienionych OWU Ubezpieczającemu, chyba że przed upływem tego terminu Ubezpieczający dokona wypowiedzenia umowy.
12. Informacje o wymienionych w OWU wielkościach minimalnych (miesięcznej wypłaty, składki) oraz stopach procentowych (wskaźnik indeksacji) obowiązujących w poszczególnych dniach, w tym w dniu wypełnienia wniosku o ubezpieczenie i zawarcia umowy, dostępne są w siedzibie Pramerica Życie TUIR SA w Dziale Obsługi Polis i w oddziałach Pramerica Życie TUIR SA.
13. Niniejsze OWU wchodzi w życie z dniem ich zatwierdzenia przez Zarząd Pramerica Życie TUIR SA i mają zastosowanie do umów Ubezpieczenia Terminowego na Życie zapewniającego dochód rodzinie zawartych od dnia 10 sierpnia 2007 r.

Beata Andruszkiewicz

Prezes Zarządu
Pramerica Życie TUIR SA

Irene J. Dec

Wiceprezes Zarządu
Pramerica Życie TUIR SA

Pramerica Życie Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji SA
al. Jana Pawła II 23, 00-854 Warszawa
tel. 0 22 329 30 00, fax 0 22 329 30 10
bezpłatna infolinia: 0 800 33 55 33
www.pramerica.pl